

HRVATSKI SABOR

2502

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O MINIMALNIM MJERAMA ZAŠTITE U POSLOVANJU S GOTOVIM NOVCEM I VRIJEDNOSTIMA

Proglašavam Zakon o minimalnim mjerama zaštite u poslovanju s gotovim novcem i vrijednostima, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 15. listopada 2003.

Broj: 01-081-03-3492/2

Zagreb, 21. listopada 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O MINIMALNIM MJERAMA ZAŠTITE U POSLOVANJU S GOTOVIM NOVCEM I VRIJEDNOSTIMA

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Svrha ovoga Zakona je smanjenje rizika i povećanje zaštite osoba koje obavljaju poslove s gotovim novcem i vrijednostima.

II. OSNOVNE ODREDBE

Članak 2.

Ovim se Zakonom uređuje:

1. minimalni sigurnosni uvjeti zaštite osoba, novca i vrijednosti za pravne i fizičke osobe koje posluju gotovim novcem i vrijednostima (u nastavku teksta: novčarske institucije),
2. načini prikupljanja, čuvanja i korištenja podataka pribavljenih primjenom tehničkih sigurnosnih sredstava,
3. nadzor njegove provedbe.

Članak 3.

(1) Novčarske institucije u smislu ovoga Zakona su: banke, stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge, mjenjačnice, kladionice, Hrvatska lutrija, Financijska agencija (FINA), Hrvatska pošta i Hrvatska narodna banka.

(2) Gotovim novcem u smislu ovoga Zakona smatraju se: domaće i strane novčanice i domaći i strani kovani novac.

(3) Vrijednostima u smislu ovoga Zakona smatraju se i plemenite kovanice, kovani novac i predmeti izrađeni od plemenitih kovina, vrijednosni papiri, drago kamenje.

Članak 4.

(1) Minimalni sigurnosni uvjeti zaštite osoba, novca i vrijednosti ostvaruju se:

1. odgovarajućim sustavima tehničke zaštite,

2. tjelesnom zaštitom,

3. zajedničkom primjenom tjelesne zaštite i sustava tehničke zaštite.

(2) Tjelesnu zaštitu osoba, gotova novca i vrijednosti obavljaju trgovačka društva, obrtnici i unutarnje čuvarske službe novčarskih institucija, koje imaju odobrenje za obavljanje poslova privatne zaštite propisane posebnim zakonom.

(3) Svi uređaji i oprema koji se koriste u zaštiti osoba i novca u poslovanju gotovim novcem i vrijednostima, moraju odgovarati hrvatskim normama. U nedostatku hrvatskih normi moraju odgovarati europskim normama (EN), a u slučaju nepostojanja prethodnih moraju odgovarati međunarodnim normama (IEC, ISO), odnosno drugim specijaliziranim normama i prihvaćenim pravilima struke.

III. KATEGORIZACIJA NOVČARSKIH INSTITUCIJA I NAČIN OSTVARIVANJA MINIMALNIH UVJETA ZAŠTITE

Članak 5.

Novčarske institucije, njihove poslovne jedinice i poslovna mjesta, radi ostvarivanja minimalnih sigurnosnih uvjeta zaštite, svrstavaju se u sljedeće kategorije:

I. kategorija – Hrvatska narodna banka, poslovnice FINA-e, banke, stambene štedionice, poštanski uredi Hrvatskih pošta,

II. kategorija – mjenjačnice, poslovnice Hrvatske lutrije, kladionice, štedno-kreditne zadruge,

III. kategorija – bankomati.

Članak 6.

Minimalni sigurnosni uvjeti zaštite osoba, novca i vrijednosti novčarskih institucija iz članka 3. ovoga Zakona, ostvaruju se u objektima u kojima se odvija poslovanje gotovim novcem i vrijednostima, prilikom poduzimanja radnji vezanih za prijevoz i tijekom prijevoza gotova novca i vrijednosti te prilikom prijenosa gotova novca i vrijednosti.

Članak 7.

(1) Novčarske institucije štite se primjenom sljedećih minimalnih sigurnosnih uvjeta zaštite:

1. protuprovalnog sustava sa centraliziranom dojavom i nadzorom alarma,
2. protuprepadnog sustava sa centraliziranom dojavom i nadzorom alarma,
3. neprekidnog videonadzora s mogućnošću pohranjivanja video zapisa,
4. tjelesne zaštite.

(2) Minimalni sigurnosni uvjeti zaštite iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se na temelju prosudbe ugroženosti koju izrađuje ovlašteno trgovačko društvo ili obrtnici za obavljanje poslova privatne zaštite.

(3) Novčarske institucije dužne su donijeti opći akt s kojim će propisati primjenu minimalnih sigurnosnih uvjeta zaštite iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 8.

(1) Novčarske institucije I. kategorije dužne su u objektima u kojima posluju, osigurati minimalne sigurnosne uvjete zaštite iz članka 7. stavka 1. podstavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona.

(2) Novčarske institucije II. kategorije dužne su osigurati minimalne sigurnosne uvjete zaštite iz članka 7. stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga Zakona.

(3) Novčarske institucije II. kategorije mogu umjesto protuprovalnog i protuprepadnog sustava iz članka 7. stavka 1. podstavka 1. i 2., instalirati neprekidan videonadzor s mogućnošću pohranjivanja videozapisa sukladno članku 7. stavku 1. podstavku 3. ovoga Zakona.

Članak 9.

(1) Za centralne trezore novčarske institucije moraju primjenjivati naprekidan kombinirani oblik zaštite sukladno članku 4. stavku 1. podstavku 3. ovoga Zakona.

(2) Za trezore novčarske institucije moraju primjenjivati naprekidan oblik zaštite sukladno članku 4. stavku 1. podstavku 1. ovoga Zakona.

(3) Uplatno–isplatno mjesto novčarskih institucija mora biti zaštićeno protuprepadnim sustavom sukladno članku 7. stavku 1. podstavku 2. ovoga Zakona.

Članak 10.

Novčarske institucije koje promet gotovim novcem obavljaju bankomatima (III. kategorija) dužne su osigurati sljedeće minimalne sigurnosne uvjete zaštite:

1. instalirati neprekidni nadzor komunikacijske veze bankomata s dojavnim centrom,
2. instalirati alarm otvorenih vrata trezorskog dijela bankomata.

IV. PRIJEVOZ I PRIJENOS GOTOVA NOVCA I VRIJEDNOSTI

Članak 11.

(1) Prijevoz gotova novca i vrijednosti novčarske institucije dužne su obavljati oklopljenim vozilom trgovačkog društva, obrtnika ili unutarnje čuvarske službe na način i pod uvjetima uređenim posebnim propisom.

(2) Visinu minimalnog iznosa gotova novca i vrijednosti koji se obvezno prijevozi oklopljenim vozilom iz stavka 1. ovoga članka, propisuje ministar unutarnjih poslova posebnim aktom.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, prijevoz manjih iznosa gotova novca i vrijednosti, može se obavljati i vozilima unutarnje čuvarske službe u kojima je ugrađena sigurnosna kasa-ormar i ugrađen telekomunikacijski mobilni uređaj (GPS sustav za satelitsko praćenje).

(4) Visinu iznosa gotova novca i vrijednosti koji se može prevoziti na način opisan u stavku 3. ovoga članka, na zahtjev novčarske institucije, odredit će ministar unutarnjih poslova rješenjem.

Članak 12.

(1) Prijenos gotova novca i vrijednosti novčarske institucije su dužne obavljati u spremniku za prijenos gotova novca i vrijednosti i osigurati pratnju ili zaštitu s najmanje jednim ovlaštenim zaštitarom trgovačkog društva ili obrtnika koji obavljaju poslove privatne zaštite ili unutarnje čuvarske službe.

(2) Spremnik za prijenos novca i vrijednosti, iz stavka 1. ovoga članka i način njegova korištenja moraju ispunjavati uvjete uređene posebnim propisima.

Članak 13.

(1) Iznimno od članka 12. ovoga Zakona, za zaštitu u prijenosu manjih iznosa gotova novca i vrijednosti, kojeg obavlja poštar ili teklić, obvezna je primjena sustava za dojavu prepada ili elektrokemijskog uređaja alarma.

(2) Visinu iznosa gotova novca i vrijednosti koji se može prenositi na način opisan u stavku 1. ovoga članka, na zahtjev novčarske institucije odredit će ministar unutarnjih poslova rješenjem.

V. ČUVANJE I RASPOLAGANJE PODACIMA PRIBAVLJANIH TEHNIČKIM SREDSTVIMA ZAŠTITE

Članak 14.

(1) Novčarske institucije iz članka 3. ovoga Zakona dužne su sve podatke pribavljene sredstvima tehničke zaštite sačuvati najmanje 168 sati na mediju na kojem su pohranjeni, a na pisani zahtjev nadležnog tijela za provođenje kaznenog progona, radi korištenja u kaznenom ili prekršajnom postupku, dužne su ih predati bez naknade.

(2) Novčarske institucije imaju pravo na naknadu nastalih troškova kada podatke, pribavljene sredstvima tehničke zaštite, zatraže pravne ili fizičke osobe radi poduzimanja kaznenog progona po prijedlogu ili privatnoj tužbi.

(3) Novčarske institucije prilikom prikupljanja, pohranjivanja i čuvanja podataka iz stavka 1. ovoga članka, dužne su zaštititi osobne podatke sukladno odredbama posebnog zakona.

VI. NADZOR

Članak 15.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode službenici za nadzor djelatnosti privatne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova (u nastavku teksta: inspektori).

(2) Prilikom obavljanja nadzora iz stavka 1. ovoga članka kada postoje opravdani sigurnosni razlozi, inspektori mogu koristiti pomoć policijskih službenika.

(3) Inspektori iz stavka 1. ovoga članka službenom iskaznicom dokazuju svoje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

Članak 16.

(1) U skladu s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona inspektori su u obavljanju nadzora ovlašteni:

1. provjeravati i utvrđivati identitet fizičkih osoba i odgovornih osoba novčarskih institucija koje u svojoj djelatnosti posluju gotovim novcem i vrijednostima te istovjetnost predmeta koji su vezani uz minimalne uvjete zaštite osoba i novca,

2. pozivati osobe iz točke 1. stavka 1. ovoga članka radi davanja obavijesti o činjenicama i okolnostima značajnima za utvrđivanje ispunjavanja minimalnih uvjeta zaštite osoba, novca i vrijednosti pri raspolaganju gotovim novcem i vrijednostima i postizanja svrhe nadzora,

3. privremeno oduzeti predmet ako okolnosti upućuju na to da je vezan za počinjenje prekršaja, ili ako može poslužiti kao dokaz u postupcima koji se provode nakon inspekcijskog nadzora,

4. pregledati objekte, dokumentaciju, prometna sredstva i predmete koji su u vezi s provođenjem minimalnih uvjeta zaštite osoba, novca i vrijednosti kada postoje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj te je potrebno utvrditi ili razjasniti činjenice,

5. obavljati i druge radnje u skladu s inspekcijskim nadzorom.

(2) Nadzirane novčarske institucije koje moraju zadovoljiti minimalne sigurnosne uvjete zaštite osoba, novca i vrijednosti prema ovom Zakonu, dužne su omogućiti inspektorima obavljanje inspekcijskog nadzora, te im dati na uvid traženu dokumentaciju i pružiti potrebne podatke i obavijesti.

VII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 17.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. koja ne instalira protuprovalni i protuprepadni sustav te neprekidni video nadzor s mogućnošću pohranjivanja videozapisa, u objektima u kojima posluje gotovim novcem i vrijednostima (članak 8. stavak 1. i 2.),

2. koja ne instalira protuprovalni i protuprepadni sustav zaštite ili alternativno ne koriste instalirani neprekidni videonadzor s mogućnošću pohranjivanja videozapisa, u objektima u kojima posluje gotovim novcem i vrijednostima (članak 8. stavak 3.),

3. koja za centralne trezore i trezore ne posjeduje neprekidan kombinirani oblik zaštite (članak 9. stavak 1. i 2.),

4. koja ne zaštititi uplatno-isplatno mjesto protuprepadnim sustavom (članak 9. stavak 3.),

5. koja ne instalira propisane alarme pri poslovanju gotovim novcem s bankomatima (članak 10. stavak 1.),

6. koja prijevoz gotova novca i vrijednosti ne obavlja oklopljenim vozilom trgovačkog društva ili obrtnika koji obavljaju poslove privatne zaštite ili unutarnje čuvarske službe ili koja prijevoz manjih iznosa gotova novca i vrijednosti obavlja vozilima unutarnje čuvarske službe u kojima je ugrađena sigurnosna kasa-ormar i ugrađen mobilni uređaj (GPS sustav za satelitsko praćenje) (članak 11. stavak 1. i 3.),

7. koja prilikom prijenosa gotova novca i vrijednosti ne koristi propisan spremnik za prijenos novca i vrijednosti i koja gotovi novac i vrijednosti prenosi bez osiguranja pratnje zaštitara trgovačkog društva ili obrtnika koji obavljaju poslove privatne zaštite ili unutarnje čuvarske službe (članak 12. stavak 1.),

8. koja koristi spremnik za prijenos gotova novca i vrijednosti koji ne ispunjava propisane uvjete, koji je tijekom prijenosa mehanički vezan za osobu koja ga prenosi te koji je sa sadržajem teži od 15 kilograma (članak 12. stavak 2.),

9. koja ne primjeni elektrokemijski uređaj s djelovanjem zvuka i boje (članak 13. stavak 1.),

10. koja podatke pribavljene sredstvima tehničke zaštite ne sačuva i pohrani s propisanim rokom te na zahtjev nadležnog tijela i fizičke osobe ne preda navedene podatke radi korištenja u kaznenom ili prekršajnom postupku (članak 14. stavak 1.),

11. koja prilikom prikupljanja, pohranjivanja i čuvanja podataka ne zaštiti osobne podatke sukladno odredbama posebnoga zakona (članak 14. stavak 3.),

12. koja ne omogući nadležnim inspektorima obavljanje inspeksijskog nadzora ili im ne da na uvid traženu dokumentaciju te ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 16. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 18.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. koja ne instalira protuprovalni i protuprepadni sustav zaštite ili alternativno ne koristi instalirani neprekidni videonadzor s mogućnošću pohranjivanja videozapisa, u objektima u kojima posluju gotovim novcem i vrijednostima (članak 8. stavak 1. i 2.),

2. koja ne zaštiti uplatno-isplatno mjesto protuprepadnim sustavom (članak 9. stavak 3.),

3. koja prijevoz gotova novca i vrijednosti ne obavlja oklopljenim vozilom trgovačkog društva ili obrtnika koji obavljaju poslove privatne zaštite ili unutarnje čuvarske službe, ili pri prijevozu manjih iznosa gotova novca i vrijednosti ne obavlja vozilima unutarnje čuvarske službe u kojima je ugrađena sigurnosna kasa-ormar i ugrađen mobilni uređaj (GPS sustav za satelitsko praćenje) (članak 11. stavak 1. i 2.),

4. koja prilikom prijenosa gotova novca i vrijednosti ne koristi propisan spremnik za prijenos novca i vrijednosti i koja gotovi novac i vrijednost prenosi bez osiguranja pratnje zaštitara trgovačkog društva ili obrtnika koji obavljaju poslove privatne zaštite ili unutarnje čuvarske službe (članak 12. stavak 1.),

5. koja koristi spremnik za prijenos gotova novca i vrijednosti koji ne ispunjava propisane uvjete, koji je tijekom prijenosa mehanički vezan za osobu koja ga prenosi te koji je sa sadržajem teži od 15 kilograma (članak 12. stavak 2. i 3.),

6. koja pri prijenosu iznosa gotova novca do 150.000,00 kuna teklićem za zaštitu ne primjenjuje elektrokemijski uređaj s djelovanjem zvuka i boje (članak 13. stavak 1.),

7. koja podatke pribavljene sredstvima tehničke zaštite ne sačuva i pohrani s propisanim rokom te na zahtjev nadležnog tijela i fizičke osobe ne preda navedene podatke radi korištenja u kaznenom postupku (članak 14. stavak 1.),

8. koja prilikom prikupljanja, pohranjivanja i čuvanja podataka ne zaštiti osobne podatke sukladno odredbama posebnoga zakona (članak 14. stavak 3.),

9. koja ne omogući nadležnim inspektorima obavljanje inspeksijskog nadzora ili im ne da na uvid traženu dokumentaciju te ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 16. stavak 2.).

VIII. DONOŠENJE PROVEDBENIH PROPISA

Članak 19.

Ministar unutarnjih poslova u roku 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, donijet će poseban akt o visini minimalnog iznosa gotova novca i vrijednosti koji se obvezno prevoze u oklopljenom vozilu (članak 11. stavak 2.).

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

Novčarske institucije iz članka 3. ovoga Zakona, koje posluju gotovim novcem i vrijednostima, dužne su osigurati minimalne sigurnosne uvjete za zaštitu osoba, novca i vrijednosti sukladno odredbama ovoga Zakona u roku godine dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 21.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama.«

Klasa: 450-08/03-01/01

Zagreb, 15. listopada 2003.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.